

PROJECT J2J

Πρόγραμμα εκπαίδευσης για μέντορες ομηλίκων και Σύμβουλους εργασίας
Ανάλυση SWOT για τη μεθοδολογία FROG©
Ιούνιος 2022

Mathias Maucher, Senior Project and Programmes Officer, EPR,

with feedback by Ingeborg Lykseth and Kristine Øverås, lyk-z

1. Συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με το προγράμματο εκπαίδευσης στο θέμα «εύρεση ταυτότητας» για νέους με βάση το FROG methodology©

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης «εύρεση ταυτότητας» σχεδιάστηκε για να βοηθήσει τους νέους διαφόρων ηλικιών - συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία (YPWD) και εκείνων που προέρχονται από κοινωνικά ευάλωτα περιβάλλοντα - να εντοπίσουν και να αναπτύξουν τις εγγενείς τους ιδιότητες και τις μοναδικές ατομικές τους ικανότητες. Εφαρμόζει την [FROG Methodology for Leadership and Life Mastery](#)©. Έχει σχεδιαστεί από την lyk-z ([Webpage](#); [Facebook page](#)). Η εταιρεία με έδρα το Skien της Νορβηγίας ξεκίνησε το 1994 και λειτουργούσε ως προσωπική εταιρεία μέχρι το 2011, όταν η lyk-z & daughters έγινε επιχείρηση.

Όλες οι δραστηριότητες και οι ασκήσεις που χρησιμοποιούν τη Μεθοδολογία FROG για την Ηγεσία και τη Διδασκαλία της Ζωής είναι προσαρμοσμένες ώστε να λειτουργούν για τους εφήβους που δυσκολεύονται με τη συγκέντρωση, την αυτοεκτίμηση, την αυτοπεποίθηση και το άγχος τους. Στοχεύουν στην ενίσχυση των παιδιών και των εφήβων ώστε να προσδιορίσουν το σχέδιο ζωής και τα όνειρά τους, να οικοδομήσουν μια ασφαλή ταυτότητα, να βελτιώσουν την κυριαρχία της ζωής και να αποκτήσουν καλύτερα την ευθύνη της ζωής τους και να αναπτύξουν την αυτο-ηγεσία. Η εκπαίδευση περιλαμβάνει στοιχεία από τη νευροφυσιολογία, τη γνωστική εκπαίδευση, τεχνικές επικοινωνίας από μελέτες που έγιναν στο χώρο της παραγωγής ταινιών, τη συν-ενεργητική καθοδήγηση και την ηγεσία.

Θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα να αποκτήσουν οι νέοι με αναπηρία (YPWD) πίστη και εμπιστοσύνη στις δικές τους μοναδικές ικανότητες και αξίες και έτσι να δημιουργήσουν μια σταθερή βάση για μόνιμη αλλαγή συμπεριφοράς και προσωπική ανάπτυξη.

Οι δραστηριότητες και οι ασκήσεις χρησιμεύουν ως εφαλτήριο για να διευκολυνθεί η επιστροφή στο σχολείο, να βοηθηθεί η πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ή η επιστροφή σε αυτήν - και να υποστηριχθεί η πρόσβαση στην απασχόληση και πιο συγκεκριμένα σε μια θέση εργασίας. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα κατάρτισης θα πρέπει, επομένως, πρώτον, να αποτρέψει την εγκατάλειψη του σχολείου, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της απασχόλησης και, δεύτερον, να μειώσει το υψηλό κόστος που σχετίζεται με την εγκατάλειψη αυτών των "συστημάτων" για τις οικονομίες και τις κοινωνίες μας.

Είναι σημαντικό να μην ξεχνάμε ότι η μειωμένη εγκατάλειψη σε ατομικό επίπεδο συνεπάγεται επίσης λιγότερα δεινά που προκαλούνται από αυτήν για τα άτομα και τις οικογένειές τους. Όλα τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα FROG© βασίζονται στην κατανόηση της έρευνας του Libet για την ασυνείδητη λήψη αποφάσεων και την ελεύθερη βούληση. Ο Benjamin Libet (1916-2007), Αμερικανός νευροεπιστήμονας, υπήρξε πρωτοπόρος στην έρευνα της ανθρώπινης συνείδησης. Μπόρεσε να παράσχει αποδείξεις για το πώς η συνειδητή επίγνωση παράγεται από τον εγκέφαλο.

2. Χρήση της μεθοδολογίας FROG© στο Jump To Job! Project

Το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα που παραδόθηκε από την Iyk-z στο πλαίσιο του [“Jump To Job! Project”](#) επικεντρώθηκε στην απόκτηση γνώσεων και ικανοτήτων, καθώς και στη σωστή χρήση δραστηριοτήτων και ασκήσεων τόσο για τους συμβούλους εργασίας όσο και για τους ομήλικους μέντορες για την υποστήριξη των νέων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων στο φάσμα του αυτισμού, στην ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Στόχος του έργου είναι να παρέχει στους επαγγελματίες που εργάζονται με νέους με αναπηρία καινοτόμες δεξιότητες και εργαλεία και να υποστηρίξει έτσι την ένταξη των νέων με αναπηρία στην αγορά εργασίας και την βελτίωση της αυτοεικόνας τους. Αυτές οι δεξιότητες και οι γνώσεις θα πρέπει τελικά να συμβάλουν στην αύξηση των ποσοστών απασχόλησής τους και στη βιώσιμη ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Η συμμετοχή στο έργο των νέων με αναπηρία ως εκπαιδευόμενων παράλληλα με τους επαγγελματίες σύμβουλους εργασίας, σχεδιάστηκε με τρόπο που να παρέχει ενταξιακή και αποτελεσματική καθοδήγηση και ένα αποτελεσματικό πρόγραμμα κατάρτισης που λαμβάνει υπόψη τις ειδικές ανάγκες και εμπειρίες (“τεχνογνωσία από την εμπειρία”) των νέων με αναπηρία που εκπαιδεύονται για να γίνουν ομήλικοι μέντορες.

Με τη χρήση της μεθοδολογίας FROG© το έργο αναμενόταν επίσης να έχει μετρήσιμο αντίκτυπο:

- Οι νέοι με αναπηρία να έχουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και να προσεγγίζουν πιο ενεργά την αναζήτηση εργασίας: Η παρακίνηση μέσω της ενδυνάμωσης για την εξεύρεση εργασίας ήταν η καρδιά της αλλαγής που επεδίωκε να δημιουργήσει το έργο.
- Οι επαγγελματικοί σύμβουλοι και οι νέοι με αναπηρία να έχουν μια ισχυρότερη, πιο γόνιμη σχέση, υποστηρίζοντας την πραγματική ένταξη στην εργασία: Το έργο συνδίασε τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ανάγκες εμπειρών συμβούλων εργασίας και των ομήλικων μεντόρων - που είναι οι ίδιοι νέοι με αναπηρία - για να συν-παραγάγουν μια ενότητα κατάρτισης, να δώσουν ανατροφοδότηση σε αυτήν και να συμβάλουν έτσι στην εκπόνηση ενός προγράμματος σπουδών για ομήλικους μέντορες και συμβούλους εργασίας. Αυτό θα επιτρέψει στην ενότητα κατάρτισης να υποστηρίξει μια προσέγγιση μεγαλύτερης αμοιβαίας γνώσης και συνεργασίας. Οι Job Coaches και οι Peer Mentors θα έχουν επίσης την ευκαιρία να μοιραστούν τις δυσκολίες και να συνεργαστούν για τον ίδιο στόχο.

- Οι εταιρείες θα είναι σε θέση να προσαρμόσουν το περιβάλλον και την εργασιακή τους διαδικασία ώστε να δημιουργήσουν βιώσιμες θέσεις εργασίας για τους νέους με αναπηρία: Αυτό σημαίνει ότι παρέχονται δεξιότητες όχι μόνο για την πραγματοποίηση διαμεσολάβησης μεταξύ των εταιρειών και των απασχολούμενων νέων με αναπηρία, αλλά και για την παροχή υποστήριξης σε άλλους εργαζόμενους, την παροχή πληροφοριών στις εταιρείες σχετικά με την εργατική νομοθεσία που αφορά τους νέους με αναπηρία, την υποστήριξη της σχέσης μεταξύ εταιρείας και εργαζομένου, τη συμβολή στην ένταξή τους στον "κοινωνικό ιστό" της εταιρείας.
- Η κατάρτιση των συμβούλων εργασίας είναι αποτελεσματική και λαμβάνει υπόψη τις εισροές και τις ιδέες των πελατών και συν-παράγεται με τους νέους με αναπηρία: Το έργο είχε ειδικά καθήκοντα, με στόχο τη διευκόλυνση και την προώθηση της συν-παραγωγής περιεχομένου και κατάρτισης, ξεκινώντας από την πραγματική ζωή με εμπειρίες και συνεισφορές των ίδιων των νέων με αναπηρία. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίστηκε ότι τόσο οι ασκήσεις και οι εκπαιδευτικές ενότητες που δοκιμάστηκαν όσο και το Πρόγραμμα Σπουδών για τους Μέντορες Ομιλήκων και τους Συμβούλους Εργασίας βασίζονται στις πραγματικές ανάγκες της ομάδας-στόχου μας και στις εμπειρίες τους στο εκπαιδευτικό σύστημα, στο σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, στην απασχόληση και την αγορά εργασίας καθώς και σε άλλες σφαίρες της ζωής.

Οι στόχοι αυτοί πρέπει να εξεταστούν στο ευρύτερο πλαίσιο της ανάγκης πρόληψης και μείωσης του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία τα οποία κατά μέσο όρο διατρέχουν σημαντικά μεγαλύτερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Υπάρχουν πολλά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η αυτονομία και η αυτοεικόνα των νέων με αναπηρία είναι συχνά φτωχές ή επισφαλείς, επηρεάζοντας την ικανότητά τους να συμμετέχουν στην κατάρτιση και να βρίσκουν εργασία, δημιουργώντας έτσι έναν φαύλο κύκλο. Για τους νέους με αναπηρία, η απασχόληση και η επαγγελματική κατάρτιση επιφέρει μια θετική εικόνα του εαυτού τους, του ανήκειν και του νοήματος, του ότι είναι ενεργοί, χρήσιμοι και αναγνωρισμένοι. Αντιστρέφοντας την οπτική γωνία, αυτό σημαίνει ότι η διαδικασία της κοινωνικής ένταξης των νέων με αναπηρία επηρεάζεται σημαντικά από την επιτυχή συμμετοχή τους στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και από την ένταξή τους στην αγορά εργασίας, εφόσον αυτή είναι σύμφωνη με τις αρχές της αξιοπρεπούς εργασίας και με μια βασισμένη στα δικαιώματα, χωρίς διακρίσεις, πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες απασχόλησης που είναι διαθέσιμες για να στηρίξουν τις προσπάθειές τους οικονομικά και με άλλους τρόπους.

Το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα που παραδόθηκε από την IyK-z στο πλαίσιο του ["Jump To Job! Project"](#) με βάση τη μεθοδολογία FROG© επικεντρώθηκε στην υλοποίηση των στόχων του έργου στην πράξη, εξετάζοντας πέντε μεγάλα θέματα:

- **Όραμα:** Στόχος αυτών των δραστηριοτήτων και εργαλείων είναι να διερευνήσουν τα όνειρα των συμμετεχόντων για το μέλλον τους και να επαληθεύσουν κατά πόσο τα όσα κάνουν σήμερα συνάδουν με αυτή την εικόνα. Το περιεχόμενο αυτό αναγνωρίζει τη σημασία του οράματος που έχουν οι νέοι για το μέλλον τους σε σχέση με τα κίνητρα δράσης και την εικόνα που έχουν για τον εαυτό τους.

- **Ταυτότητα:** Οι δραστηριότητες αυτές αποσκοπούν στην οικοδόμηση της αίσθησης του ανήκειν στην Ομάδα, στην ενθάρρυνση του ανοίγματος και της ανταλλαγής απόψεων. Μέσω της ομαδικής εργασίας θα τονωθεί η ικανότητα αναγνώρισης αμοιβαίων ιδιοτήτων και αξιών, καθώς και η χρήση νέων λέξεων για την περιγραφή του εαυτού και των άλλων, ξεκινώντας από νέες σκέψεις και στρατηγικές.
- **Επικοινωνία:** Οι δραστηριότητες αυτές αποσκοπούν στην τροποποίηση και βελτίωση του επικοινωνιακού στυλ. Παρέχονται νέα εργαλεία για την οικοδόμηση σχέσεων και την απόκτηση δεξιοτήτων ώστε να είναι κανείς καλός ακροατής και να κατανοεί καλύτερα το επικοινωνιακό περιεχόμενο.
- **Αντίκτυπος:** Οι δραστηριότητες αυτές έχουν ως στόχο να ενθαρρύνουν τον προβληματισμό σχετικά με τον αντίκτυπο που δημιουργούν οι άνθρωποι στους άλλους, σκεπτόμενοι τη διαφορά μεταξύ της έννοιας του "αντίκτυπου" και της έννοιας της "χειραγώγησης". Ενθαρρύνεται η ευθύνη για τη δική μας επιρροή στους άλλους και η δυνατότητα να επηρεαστούμε από τους άλλους.
- **Το μεγάλο άλμα:** Για τα άτομα με αναπηρία να χρησιμοποιήσουν τις δικές τους μοναδικές ικανότητες για να αρχίσουν να πραγματοποιούν τα όνειρα και τις προσδοκίες τους και να φτάσουν σε μια πιο σταθερή βάση για μια επιτυχημένη μετάβαση στην αγορά εργασίας και στην προσωπική τους ζωή.

3. Αποτελέσματα της χρήσης της μεθοδολογίας FROG©

Τα αποτελέσματα από τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων κατάρτισης σε θέματα ταυτότητας με τη χρήση της μεθοδολογίας FROG© που εφαρμόζει η Iyk-z είναι πολύ καλά μέχρι στιγμής:

- Κατά τη διάρκεια της τετραετούς περιόδου από το 2014 έως το 2017, το 78% των συμμετεχόντων επέστρεψε σε ανεξάρτητες καταστάσεις ζωής και σε μια δραστηριότητα όπως: σχολείο, εκπαίδευση ή εργασία. Αυτό συνεπάγεται επίσης βελτιώσεις από το πρόγραμμα εκπαίδευσης ταυτότητας όσον αφορά τα αισθήματα εμπιστοσύνης, κυριαρχίας, ένταξης, δέσμευσης και τη συνολική νοοτροπία των νέων με αναπηρία.
- Τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη για κάθε νέο με αναπηρία είναι τεράστια, εκτός από την εξοικονόμηση πόρων από τη μείωση του αριθμού των ανησυχιών και των δυσκολιών για τους νέους με αναπηρία.

Κατά την επταετή περίοδο από το 2014 έως το 2020, η εξοικονόμηση πόρων για τη Νορβηγική κυβέρνηση από την πρόληψη ενός μεγαλύτερου αριθμού εφήβων και νεαρών ενηλίκων, μεταξύ των οποίων πολλοί νέοι με αναπηρία, εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 6,9 δισεκατομμύρια Νορβηγικές κορώνες (περίπου 665 εκατομμύρια ευρώ).

Η Iyk-z έχει μετρήσει αυτά τα ποσοστά επιτυχίας και την εξοικονόμηση χρημάτων για τις αρμόδιες κυβερνήσεις και δημόσιες αρχές με βάση:

- έρευνες μεταξύ των συμμετεχόντων και σύγκριση της κατάστασης μεταξύ της πρώτης ημέρας και της κατάστασης μετά το τέλος του προγράμματος κατάρτισης ή

- σε δεδομένα που συλλέγονται δύο φορές το χρόνο και αναφέρουν την κατάσταση των ατόμων πριν βρεθούν εκτός εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένης της μαθητείας) και απασχόλησης (οι λεγόμενοι NEET) 6 μήνες και 12 μήνες μετά την κατάρτιση.

4. Ανατροφοδότηση από τους συμβούλους εργασίας και τους ομήλικους μέντορες από τις δύο πιλοτικές φάσεις του προγράμματος Jump To Job! Project

4.1 Αποτελέσματα και ιδέες από την αξιολόγηση των πρώτων και δεύτερη πιλοτικών μαθημάτων κατάρτισης

Η συνολική αξιολόγηση των δύο πιλοτικών μαθημάτων κατάρτισης στις τέσσερις χώρες όπου οι πάροχοι υπηρεσιών επαγγελματικής εκπαίδευσης δοκίμασαν τη μεθοδολογία FROG© - δηλαδή στο Βέλγιο, την Ελλάδα, τη Σλοβενία και την Ισπανία - ήταν πολύ θετική, τόσο από τους συμμετέχοντες, δηλαδή τους νέους με αναπηρία και ομήλικοι μέντορες, όσο και από τους εκπαιδευτές/σύμβουλους εργασίας.

Όλα τα θέματα είχαν υψηλή βαθμολογία. Και στις δύο πιλοτικές φάσεις και τα 18 στοιχεία μέτρησης των συμμετεχόντων παρουσίασαν βελτιώσεις σε σύγκριση με την αυτοαξιολόγησή τους πριν και μετά την κατάρτιση.

Τα λεπτομερή αποτελέσματα με πολλά αποσπάσματα τόσο από τους συμμετέχοντες και τους ομότιμους μέντορες, όσο και από τους επαγγελματίες εκπαιδευτές/προπονητές δημοσιεύονται στο "Υλικό προώθησης της πρώτης πιλοτικής φάσης" και στο "Υλικό προώθησης της δεύτερης πιλοτικής φάσης". Και τα δύο έγγραφα είναι προσβάσιμα από την [ιστοσελίδα του έργου](#).

Τα Πέντε θέματα που αξιολογήθηκαν από τους ομήλικους μέντορες, καθώς και τα τρία θέματα που αξιολογήθηκαν από τους συμβούλους εργασίας, έλαβαν υψηλές βαθμολογίες αντίστοιχα και σε όλους τους τομείς.

- Για τους ομήλικους μέντορες τα Πέντε στοιχεία που εξετάστηκαν ήταν
  - ο Ικανοποίηση από την κατάρτιση
  - ο Επίπεδο εφαρμοσιμότητας της εκπαίδευσης
  - ο Ικανοποίηση από τις μεθόδους και τα εργαλεία που παρουσιάστηκαν και χρησιμοποιήθηκαν
  - ο Προσόντα, επαγγελματισμός και δέσμευση των εκπαιδευτών
  - ο Συνάφεια της κατάρτισης με τις προσωπικές ή/και επαγγελματικές δραστηριότητες
- Για τους σύμβουλους εργασίας τα στοιχεία που εξετάστηκαν ήταν:
  - ο Συνάφεια της μεθοδολογίας FROG© και των εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν,
  - ο Φιλικότητα προς το χρήστη της μεθοδολογίας FROG© και των εργαλείων- και
  - ο Επίδραση της μεθοδολογίας FROG© στην αυτοεκτίμηση και τις κοινωνικές δεξιότητες των νέων με αναπηρία.

4.2 Αποσπάσματα από τους νέους με αναπηρία σχετικά με την εμπειρία τους από τη μεθοδολογία FROG©

Αυτή η ενότητα περιλαμβάνει μια επιλογή από αποσπάσματα από τους ομήλικους μέντορες, τους συμβούλους εργασίας και τους νέους με αναπηρία που συμμετείχαν στην κατάρτιση στο Βέλγιο, την Ελλάδα, τη Σλοβενία και την Ισπανία, προκειμένου να τονιστεί η συνολική πολύ θετική αξιολόγηση των δύο πιλοτικών προγραμμάτων κατάρτισης.

Απεικονίζει καλά την αύξηση της αυτοπεποίθησης και της αυτονομίας που εξέφρασαν οι ομήλικοι μέντορες όταν αξιολογούσαν τον αντίκτυπο των δύο προγραμμάτων κατάρτισης με την εφαρμογή της μεθοδολογίας FROG© που παρακολούθησαν στο πλαίσιο του έργου.

4.2.1 Ανατροφοδότηση από τους ομήλικους μέντορες από το Βέλγιο, την Ελλάδα, τη Σλοβενία και την Ισπανία

- Έμαθα ότι όλοι μας έχουμε τα δικά μας όνειρα, τα οποία είναι πολύ εφικτά. Γνώρισα σπουδαίους ανθρώπους.
- Έμαθα τη σύνδεση μεταξύ των σκέψεων, των συναισθημάτων και της συμπεριφοράς μας.
- Γνωρίζω πλέον τα όνειρά μου.
- Έμαθα πώς να αναγνωρίζω τα όνειρά μου και να θέτω στόχους για να τα πετύχω.
- Θα μοιραστώ τα όνειρά μου, ώστε οι άνθρωποι να με υποστηρίξουν στην επίτευξή τους.
- Απέκτησα πολλά κίνητρα για να προωθήσω τα όνειρά μου.
- Έμαθα να ανακαλύπτω τι μου αρέσει, να εμπιστεύομαι τον εαυτό μου, να μαθαίνω περισσότερα από τους άλλους.
- Έμαθα πώς να γίνω καλύτερος άνθρωπος για τον εαυτό μου αλλά και με τους άλλους ανθρώπους.
- Συνειδητοποίησα ότι έχω τη δύναμη.
- Έμαθα πώς να αισθάνομαι πιο άνετα σε μια ομάδα και να εκφράζω τις σκέψεις μου μπροστά τους. Έμαθα επίσης πώς να βοηθάω άλλους ανθρώπους να ανοιχτούν και να τους βοηθώ προκειμένου να ανακαλύψουν τα συναισθήματα και τα όνειρά τους.
- Δεν θα φοβάμαι πλέον να μιλάω δημόσια.
- Έχω συνειδητοποιήσει το γεγονός ότι είμαι πρόθυμη να μάθω.
- Έμαθα ότι είναι εντάξει να μην αισθάνεσαι καλά.
- Έμαθα να μην τα παρατάω ποτέ.
- Θα δουλέψω σκληρά ώστε τα όνειρά μου να γίνουν πραγματικότητα.
- Έχω μάθει να αγωνίζομαι για τα δικαιώματά μου.
- Θα κοιτάζω μπροστά, αλλά δεν θα ξεχάσω από πού προέρχομαι.
- Έμαθα νέες μεθόδους για να αξιοποιώ τις δυνατότητές μου, να ελέγχω αποτελεσματικά δυσάρεστες καταστάσεις καθώς και να βοηθάω τους άλλους να ανακαλύπτουν τις δυνατότητές τους.
- Το υλικό ήταν πολύ πρακτικό, πράγμα που μου άρεσε πολύ, και η μεθοδολογία ήταν πολύ καλά αναπτυγμένη, και πολύ δυναμική και διαδραστική.

- Το διδακτικό υλικό είναι καινοτόμο, διαδραστικό, περιεκτικό, χρήσιμο και πρακτικό.
- Τα εργαλεία και οι ασκήσεις που χρησιμοποιήθηκαν ήταν απλά και παιχνιδιάρικα, αλλά απαιτούν μια βαθύτερη ματιά στον εαυτό μας.
- Όλοι οι εκπαιδευτές ήταν πολύ υποστηρικτικοί και με έκαναν να αισθάνομαι άνετα από την αρχή έως το τέλος της εκπαίδευσης. Ήταν παθιασμένοι με το πρόγραμμα και μου μετέδωσαν αυτό το συναίσθημα.
- Η εμπειρία μου με τους εκπαιδευτές ήταν φανταστική.
- Υπέροχοι εκπαιδευτές, με πολλές γνώσεις, σοφία και συμπόνια.
- Απίστευτη υποστήριξη από τους εκπαιδευτές όταν θέτεις τις σωστές ερωτήσεις, ώστε να μπορέσεις να σκάψεις βαθύτερα μέσα σου.
- Θα πάω σπίτι και θα αρχίσω να φτιάχνω βίντεο και να τα ανεβάζω. Το όνειρό μου είναι να γίνω ένας επιτυχημένος youtuber.
- Καλή ατμόσφαιρα (κατά τη διάρκεια των δύο εκπαιδευτικών προγραμμάτων) για τους ομήλοκους μέντορες και τους συμβούλους εργασίας) πολύ χιούμορ και σπουδαίοι ηγέτες/εκπαιδευτές.
- Μια αξέχαστη εμπειρία.

Σε γενικές γραμμές, οι σύμβουλοι εργασίας, δεν είδαν σημαντικές ανάγκες προσαρμογής των ασκήσεων και των δραστηριοτήτων. Ωστόσο, επισήμαναν ότι οι νέοι με σοβαρή νοητική αναπηρία, οξεία ψύχωση, λιγότερο διαχειρίσιμες διαταραχές προσωπικότητας, σοβαρές διαταραχές λόγου ή ομιλίας μπορεί να μην είναι κατάλληλοι για τα εργαλεία και τις ασκήσεις που χρησιμοποιούνται κατά τη χρήση της μεθοδολογίας FROG©. Ωστόσο, ενδέχεται να χρειαστούν ορισμένες τροποποιήσεις για την προσαρμογή των ασκήσεων και των χρονικών πλαισίων στις ειδικές ανάγκες ή/και την ατομική κατάσταση κάθε νέου ατόμου με αναπηρία. Η σύσταση να μην συμπεριληφθούν σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που βασίζεται στη μεθοδολογία FROG© συμμετέχοντες με μη θεραπευμένη διαταραχή προσωπικότητας συμμερίστηκε ευρέως.

4.2.2 Ανατροφοδότηση από τους συμβούλους εργασίας που συμμετείχαν στην εκπαίδευση στο Βέλγιο, την Ελλάδα, τη Σλοβενία και την Ισπανία

- **Βέλγιο:** Άβολα, συγκρουσιακά, νέα και ασυνήθιστα. Όλοι οι σπουδαστές ενδιαφέρθηκαν και ένιωσα ότι μπορούσα να προσθέσω αξία στην ιστορία τους. Ήταν εντυπωσιακό το γεγονός ότι όλοι οι μαθητές ανέφεραν τα δυνατά σημεία στα οποία υπερέχουν ήδη.
- **Ελλάδα:** Όλοι ήταν στην ώρα τους και κανείς δεν παρέλειψε καμία συνεδρία. Οι συμμετέχοντες αισθάνθηκαν αμέσως ως ομάδα. Η συνειδητοποίηση και το μοίρασμα των ονείρων τους ήταν μια από τις πιο δυνατές στιγμές κατά τη διάρκεια της κατάρτισης.
- **Σλοβενία:** Θετικό από την άποψη ότι έπρεπε να σκεφτούν για τον εαυτό τους έξω από το κουτί. Αν δεν συμμετείχαν στην εκπαίδευση δεν θα επέτρεπαν ποτέ στον εαυτό τους να δει ή να σκεφτεί έτσι. Είπαν επίσης ότι έχουν περισσότερα κίνητρα για νέες προκλήσεις και ότι είναι πιο συγκεντρωμένοι προς τους στόχους και τα όνειρά τους, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης. Οι πιο δυνατές στιγμές ήταν όταν οι

συμμετέχοντες μοιράστηκαν κάτι πολύ προσωπικό για τον εαυτό τους, πράγματα που δεν είχαν μοιραστεί ποτέ πριν με κανέναν.

- **Ισπανία:** Όλοι συμμετείχαν ενεργά από την αρχή. Οι συμμετέχοντες σεβάστηκαν επίσης τα χρονικά πλαίσια. Τα όνειρα που ανέπτυξαν οι συμμετέχοντες συνδέονταν με τον δικό τους τομέα εργασίας και ήταν πολύ ρεαλιστικά.

5. Ανάλυση των δυνατών και αδύνατων σημείων, ευκαιριών και απειλών (SWOT) στη μεθοδολογία FROG©

5.1 Δυνατά σημεία

- Η προσαρμοστικότητα της μεθοδολογίας FROG© επιτρέπει στην κατάρτιση να είναι κατάλληλη τόσο για τους συμβούλους εργασίας όσο και για τους ομήλικους μέντορες. Οι διαφορές και οι ετερογενείς δεξιότητές τους χρησιμοποιήθηκαν ως περαιτέρω κίνητρο για συζήτηση ως στιγμή μάθησης και αμοιβαίας γνώσης και για την προσαρμογή των μαθημάτων κατάρτισης ταυτότητας, των εννοιών, των εργαλείων και των ασκήσεων.
- Πραγματοποίηση μιας συμπαραγωγής του περιεχομένου και των εκπαιδεύσεων, με αφετηρία τις πραγματικές εμπειρίες των ίδιων των νέων με αναπηρία, δηλαδή την τεχνογνωσία τους από την εμπειρία.
- Εντατική κατάρτιση που οδηγεί τους συμμετέχοντες μέσα από ατομικές διαδικασίες.
- Έμφαση στην 1) κυριαρχία, δηλαδή όλοι μπορούν να τα καταφέρουν, 2) έναν "προσανατολισμό στην πράξη", δηλαδή τα εργαλεία και οι ασκήσεις δεν είναι θεωρητικά, και 3) το παρόν και το μέλλον.
- Επικεντρωθείτε σε ό,τι είναι υγιές και δυνατό, στις δυνατότητες, δίνοντας μεγαλύτερη προσοχή σε ό,τι πυροδοτεί την εσωτερική κινητήρια δύναμη, αντί να εστιάζετε σε περιορισμούς, βλάβες, ιατρικές ή ψυχολογικές διαγνώσεις ή θέματα υγείας.
- Χρήση της προοπτικής ότι ο καθένας είναι μοναδικός, δημιουργικός, πολυμήχανος και πρέπει να τον βλέπουμε συνολικά σαν άτομο
- Τα προγράμματα εκπαίδευσης για την «εύρεση ταυτότητας» για τους νέους που χρησιμοποιούν τη μεθοδολογία FROG© προκαλούν συναισθηματική αντίδραση σε αυτούς. Περνούν από τη γνώση του τι πρέπει να κάνουν, στην κατανόηση του πώς να το κάνουν. Αυτό δημιουργεί ένα εσωτερικό κίνητρο και οδηγεί τους συμμετέχοντες να αναλάβουν τον έλεγχο και να δράσουν με βάση τις μοναδικές τους αξίες και ιδιότητες.
- Οι σύμβουλοι εργασίας έχουν εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και οι οποίοι επιδιώκουν μια προσέγγιση για να δουν συνολικά το άτομο.
- Ομαδικές διαδικασίες που παρέχουν περισσότερο προβληματισμό, μάθηση και αμοιβαία κατανόηση ως θεμελιώδη στοιχεία της μεθοδολογίας FROG©: Οι άνθρωποι δεν θυμούνται τι κάνετε, ούτε τι λέτε, αυτό που θυμούνται είναι πώς τους κάνετε να αισθάνονται.
- Παρόλο που οι εκπαιδεύσεις δεν αποτελούν θεραπεία, ένα ορισμένο ποσοστό των συμμετεχόντων ισχυρίζεται ότι έχει απαλλαγεί - ή τουλάχιστον έχει πολύ λιγότερα - συμπτώματα προβλημάτων ψυχικής υγείας, όπως άγχος, κατάθλιψη, καταθλιπτική διάθεση, αϋπνία κ.λπ.

5.2 Αδυναμίες

- Ο βαθμός επιτυχίας και η θετική επίδραση των προγραμμάτων εκπαίδευσης σε θέματα ταυτότητας για τους νέους με αναπηρία που χρησιμοποιούν τη μεθοδολογία FROG© εξαρτώνται από το βαθμό δέσμευσης τους στο σύνολο του προγράμματος και τη συμμετοχή τους σε όλες τις ασκήσεις και δραστηριότητες. Είναι, ωστόσο, σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι η δημιουργία μιας συναισθηματικής αντίδρασης είναι ό,τι αφορά την ανάπτυξη. Αυτό μπορεί να είναι δυσάρεστο πού και πού, αλλά παρ' όλα αυτά, αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο συμβαίνουν η αλλαγή και η ανάπτυξη.

5.3 Ευκαιρίες (βλέπε επίσης παραπάνω στο κεφάλαιο "Δυνατά σημεία")

- Δυνατότητα πιστοποίησης των συμβούλων εργασίας (εφόσον περάσουν επιτυχώς τα προγράμματα κατάρτισης διαφορετικής διάρκειας που προσφέρει η Iyk-z).
- Διαθεσιμότητα μιας διαδικτυακής πλατφόρμας FROG©, που προσφέρεται από την Iyk-z και βασίζεται σε λογισμικό παιχνιδιών και τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης.

5.4. Απειλές (βλέπε επίσης παραπάνω στο κεφάλαιο "Αδυναμίες")

- Έλλειψη χρόνου ή ανεπαρκείς οικονομικοί πόροι για τους συμβούλους εργασίας (δηλαδή, κατά κανόνα, για τους εργοδότες τους) ώστε να μπορούν να συμμετέχουν σε μαθήματα πιστοποίησης.
- Η μη κατοχή της πιστοποίησης ως FROG trainer© δεν επιτρέπει την πρόσβαση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα FROG Online Platform©, που προσφέρεται από την Iyk-z
- Ανάγκη μεγαλύτερης υποστήριξης και περισσότερου χρόνου από ό,τι είχε αρχικά προβλεφθεί για την προσαρμογή των νέων με αναπηρία στη δυναμική της ομάδας λόγω των αναπηριών τους (άτομα στο φάσμα του αυτισμού, νέοι με προβλήματα ψυχικής υγείας).
- Δυσκολίες σε σχέση με τις ασκήσεις που βοηθούσαν τους συμμετέχοντες να βρουν τις δικές τους ιδιότητες. Οι σύμβουλοι εργασίας χρειάστηκε να υποστηρίξουν τους συμμετέχοντες να αναδείξουν τις εν λόγω ιδιότητες, διότι ορισμένοι από τους νέους με αναπηρία, όταν τους ζητήθηκε να εντοπίσουν τις δικές τους ιδιότητες, σκέφτονταν πρώτα και κύρια τις δραστηριότητες που πρέπει να αναλάβουν για την επιτυχή είσοδο στην επαγγελματική κατάρτιση ή/και στην εργασία αντί για τις δικές τους δυνάμεις και ιδιότητες.
- Οι ασκήσεις με αφηρημένες έννοιες ήταν πιο δύσκολες από εκείνες χωρίς, γι' αυτό και οι σύμβουλοι εργασίας/εκπαιδευτές πρέπει να είναι καλά προετοιμασμένοι για να διευκολύνουν μια ομάδα νέων με αναπηρία.